

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
قرآنی های عامیانه ایران ^{پژوهش علوم انسانی}

از نظر ضرب های رقص

رطی مقاله های «ترانه های عامیانه ایران از نظر ...» در شماره های گذشته گفتیم که بسیاری از ترانه های عامیانه که اوزان صریح و مشخصی دارند غالباً در نواحی مختلف ایران برای همراهی رقص های محلی و عامیانه نیز بکار می رود و از این گذشته ترانه هائی هست که قادر کلام است و بر قسم های عامیانه که در مراسم خاص و مختلفی اجرا میگردند اختصاص دارد.

در میان این نوع اخیر نمونه هایی بسیار جاپ و قدیمی از موسیقی ایرانی میتوان یافت . وزن و ضرب در ترانه های رقص اهمیت بسیار و اساسی دارد زیرا با همراهی این ترانه ها، رقص های متعدد و گونا گونی اجرا میگردد که غالباً بمراسم و تشریفات کهن سال منسوب است . اوزان و ضرب های این ترانه ها با حرکات با وبدن رقص (- یا رقصان -) مطابقت میکند و از همینرواز خلال آنها ضرب هایی میتوان شنید که در ترانه های معمولی نظائر فراوان ندارد . نوازنده گان و رقصان محلی معمولاً در دریافت اوزان و ضرب ها و تغییرات آنها بخصوص در رقص های چوبی ورزیدگی و حساسیت قابل توجهی از خود نشان میدهند . آلات ضربی که در حقیقت اجرا کننده گان اوزان رقصند عبارتند از دهل ، دایره و تمیک . ضرب هایی که ذیلا نشان داده شده است در ترانه ها و آهنگهای رقص های محلی شنیده شده است . وسیله اجرای اغلب آنها دهل میباشد و بر تبیی که نمونه های زیر نوشته شده است خط پائین را ضرب قوی و خط بالا را ضرب ضعیف میتوان شمرد . نمونه های زیر بر تبیی در میزانهای $\frac{2}{4}$ ، $\frac{4}{4}$ ، $\frac{6}{8}$ ، $\frac{3}{8}$ و $\frac{7}{8}$ می باشد .

The image displays four horizontal musical staves, each consisting of two parallel lines. The notes are represented by vertical strokes (ticks) on these lines. The first staff shows a sequence of notes primarily on the upper line, with some on the lower line. The second staff shows a mix of notes on both lines. The third staff shows mostly notes on the lower line. The fourth staff shows mostly notes on the upper line. Between the first and second staves, there is a decorative floral watermark. Above the staves, the text 'ژوشناسی علم انسانی و مطالعات فرهنگی' (Zoshenaschiye olum-e insani va metabihat-e farhangi) is written in Persian. Below the staves, the text 'بررسی جامع علم انسانی' (Barresi-e jame'-e olum-e insani) is written in Persian.

